

WEL OF NIET LEVEREN NA VOORAF- GAANDE ONBETAALDE FACTUREN?

KEN JE 'ENAC'?

Deze situatie zal je misschien wel herkennen! In de voorbije maanden heb je herhaaldelijk bloemen of planten geleverd aan één van je vaste afnemers. Ondanks herhaald aandringen blijven meerdere facturen echter onbetaald. Je ontvangt nu van dezelfde klant een nieuwe bestelling die zeer dringend zou moeten uitgevoerd worden. Op de vraag aan de klant om eerst de voorgaande onbetaalde facturen te vereffenen, wordt niet of hoogstens afwijzend gereageerd en je wenst uiteraard niet het risico te lopen van een procedure tot betaling van schadevergoeding wegens onrechtmatige verkoopsweigerings.

.....
D. R. Martens, Advokaat – MLAW – Gent
m.m.v. L. Pottie, advocaat

Wat kan je doen?

Wanneer je geconfronteerd wordt met onredelijk langdurig onbetaalde facturen valt het steeds aan te raden om nadrukkelijk aan te dringen op betaling (bij voorkeur met een aangetekende ingebrekestelling) en vervolgens tot gerechtelijke invordering over te gaan.

In deze specifieke situatie kan je het risico van een bijkomende onbetaalde factuur vermijden en jouw verkoopsweigeringsrechtvaardigen door een beroep te doen op de "exceptio non adimpleti contractus" of het verweer op grond van niet naleving van het contract (hierna 'enac' genoemd). De enac is een tijdelijk verweermiddel dat je de mogelijkheid biedt zonder voorafgaandelijke rechterlijke toelating de uitvoering van de eigen verbintenissen op te schorten tot op het ogenblik dat de wederpartij zijn eigen verbintenissen uitvoert.

Bestaan er voorwaarden om dit te mogen doen?

Voor de geldige toepassing van de 'enac' dien je er zeker van te zijn dat volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1) de vroegere verkoopovereenkomsten en de thans geplaatste bestelling moeten als "onderling afhankelijke verbintenissen" beschouwd kunnen worden. In dit voorbeeld zal dit wel het geval zijn want de nieuwe bestelling wordt bij jou geplaatst omdat de koper tevreden is van de vorige leveringen. M.a.w. het gaat om een min of meer continue handelsrelatie;
- 2) de begane wanprestatie moet voldoende zwaarwegend en ernstig zijn. Wanneer er bvb. al 75% van de voorafgaande facturen werd betaald, zal 'enac' niet meer geldig kunnen worden ingeroepen;
- 3) de wederpartij moet zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen tekortkoming. Wanneer de tekortkoming het gevolg is van duidelijke externe overmacht kan 'enac' niet geldig worden ingeroepen;
- 4) je kunt met documenten aantonen dat je, voordat je de nieuwe bestelling ontving, al de nodige inspanningen geleverd hebt om betaling te bekomen.

Hoe moet je tewerkgaan als je 'enac' wenst toe te passen?

Je dient én binnen een korte termijn én schriftelijk actie te ondernemen. De duurtijd van deze korte termijn is niet wettelijk vastgelegd, maar uit de rechtspraak blijkt dat dezelfde korte termijn moet

toegepast worden die van toepassing is voor het protest na ontvangst van de levering van goederen of de ontvangst van een factuur, d.w.z. maximaal 7 dagen.

Hoewel je aanvullend mondeling, telefonisch of per e-mail alles kan meedelen, dien je per aangetekend schrijven (bij voorkeur met ontvangstbevestiging) aan je klant te laten weten dat je je op de 'enac' beroept en dus niet tot levering zal overgaan maar deze levering zal uitstellen of schorsen totdat alles vereffend is. Hierbij dien je uitdrukkelijk te verwijzen naar die facturen (datum en nummer) en die bedragen die nog steeds niet betaald zijn.

Wat kan de wederpartij doen?

Deze kan de rechter vragen om het al dan niet gerechtvaardigd karakter van de door jou ingeroepen 'enac' te beoordelen. De rechter zal in dergelijk geval oordelen of er aan de toepassingsvoorwaarden werd voldaan. Indien blijkt dat de toepassingsvoorwaarden niet vervuld waren bij het inroepen van de 'enac' – bvb. omdat de door de wederpartij begane wanprestatie niet voldoende zwaarwegend was – kan de rechter je veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding, bvb. wegens gedeerde winst. Er dient dus heel omzichtig met de 'enac' omgesprongen te worden. Overleg met een advocaat kan in sommige gevallen wel van pas komen.

Wat zijn nu de gevolgen van het inroepen van de 'enac'?

De 'enac' is een tijdelijk verweermiddel. Het inroepen van 'enac' leidt niet tot de ontbinding van de eigenlijke overeenkomst. Er wordt m.a.w. door de 'enac' niet geraakt aan de overeenkomst zelf maar enkel en alleen aan de uitvoering van de overeenkomst. In het hierboven omschreven voorbeeld wordt de levering van de partij bloemen en/of planten louter en alleen opgeschort. De overeenkomst zelf blijft bestaan.

En dan?

Indien, ondanks het inroepen van 'enac', de wederpartij in gebreke blijft de contractuele verbintenissen na te komen, dien je zelf de rechter te vatten zodat ofwel de verdere uitvoering van de overeenkomst ofwel de ontbinding van de overeenkomst ten laste van de wederpartij, telkens met veroordeling tot betaling wordt bevolen.

Je zult aldus je financiële risico's en de omvang van je onbetaalde facturen beperken. ■